

Додаток
до листа ГО «Українська
Демократія» за №11-01-181
від 11 січня 2018 на заміну
відповідного додатка до листа ГО
«Українська Демократія» за №22-12-
171 від 22 грудня 2017

**Експертні пропозиції,
підготовлені ГО «Українська Демократія» за результатом проведення
громадської експертизи діяльності Національної поліції України**

На виконання пункту 5-2. Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2008 р. № 976, (далі – Порядок) зазначаємо:

1. Інформація про громадську експертизу:

1.1. Ініціатор громадської експертизи: Громадська організація (далі – ГО) «Українська Демократія»; керівник – Скакун Марко Леонідович; поштова адреса: Велика Васильківська, будинок 145/1, квартира 125, м. Київ, 03150; контактні дані: електронна адреса ukrdemos@gmail.com, телефон: +38 067 240 30 97;

1.2. Предмет громадської експертизи: взаємодія Національної поліції України (далі – центральний орган управління поліції) з громадськістю під час виконання покладених на неї завдань;

1.3. Мета громадської експертизи: оцінка діяльності центрального органу управління поліції щодо взаємодії з громадськістю під час виконання покладених на нього завдань та підготовка пропозицій щодо посилення такої взаємодії для їх врахування останнім, у своїй роботі;

1.4. Підстави для проведення громадської експертизи: запит на проведення громадської експертизи діяльності центрального органу управління поліції ГО «Українська Демократія» від 26 вересня 2017 року № 26-09-171 (далі – запит) та лист ГО «Українська Демократія» від 04 жовтня 2017 року № 04-10-171, дата надходження до центрального органу управління поліції 04 жовтня 2017 року; Наказ Національної поліції України від 11 жовтня 2017 року № 1059 «Про проведення громадської експертизи» (далі – наказ).

1.5. Строк проведення громадської експертизи: 26 вересня 2017 року по 22 грудня 2017 року, включно.

1.6. Відомості про експертів, які проводили експертизу:

Марко Скакун, Голова ГО «Українська Демократія».

1.7. Оцінка сприяння центральним органом управління поліції проведенню громадської експертизи відповідно до Порядку:

- відповідність змісту наказу вимогам Порядку та вчасності його видання (3 бали з 3);
- вчасність доведення змісту наказу до відома ініціатора громадської експертизи (1 бал з 1);
- наявність інформації про надходження запиту, тексту наказу та заходів на веб-сайті центрального органу управління поліції, а також вчасності їх розміщення (3 бали з 3);
- своєчасність надання матеріалів ініціатору громадської експертизи та їх відповідність вимогам запиту (5 балів з 5).

Підсумок: 12 балів з 12.

2. Обґрунтована оцінка діяльності центрального органу управління поліції та ефективності прийняття і виконання ним рішень, програм, реалізації владних повноважень щодо взаємодії з громадськістю у період з 01 вересня 2016 року по 31 серпня 2017 року, включно:

2.1. Кількісна оцінка:

2.1.1. Оцінка сприяння врахування пропозицій громадськості (отриманих центральним органом управління поліції відповідно до вимог Закону України «Про звернення громадян»; за результатами проведення: консультацій з громадськістю, засідань Громадської ради при Міністерстві внутрішніх справ України, інших колегіальних органів, робочих груп тощо; круглих столів, конференцій):

2.1.1.1. Кількість проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів, розроблення яких ініційовано центральним органом управління поліції за результатами розгляду пропозицій громадськості:

- проектів наказів Міністерства внутрішніх справ України з питань діяльності поліції (1 проект = 10 балів) – 0 балів;
- проектів постанов Кабінету Міністрів України (1 проект = 15 балів) – 0 балів;
- проектів Указів Президента України (1 проект = 20 балів) – 0 балів;
- проектів Законів України (1 проект = 25 балів) – 0 балів.

Підсумок: 0 балів.

2.1.1.2. Врахування пропозицій громадськості за результатами проведення консультацій з громадськістю:

- повністю врахована пропозиція (1 пропозиція = 0,5 балів) – 0 балів;
- частково врахована пропозиція (1 пропозиція = 0,1 бал) – 0 балів.

Підсумок: 0 балів.

Загальний підсумок врахування пропозицій громадськості: 0 балів.

2.1.2. Оцінка сприяння проведенню консультацій з громадськістю:

- кількість підготовлених та опублікованих центральним органом управління поліції належним чином звітів, за результатами проведення

консультацій з громадськістю, під час яких отримано пропозиції (зауваження): (1 звіт = 1 бал) – 0 балів;

– можливість спрощеної авторизації для надання пропозицій під час електронних консультацій з громадськістю за допомогою соціально орієнтованого ресурсу «Facebook» чи будь-якого релевантного (0 балів з 5);

– наявність на офіційному веб-сайті Національної поліції України рубрики «Консультації з громадськістю» з відповідними підрубриками: «Електронні консультації з громадськістю»; «Публічне громадське обговорення»; «Вивчення громадської думки»; «Орієнтовні плани проведення консультацій з громадськістю» (4 бали з 5).

Підсумок: 4 бали.

2.1.3. Оцінка сприяння подання звернень громадськості в спрощеній електронній формі:

– наявність сервісу повідомлення заявника про факт надходження до центрального органу управління поліції його звернення, надісланого на електронну поштову адресу Національної поліції України (5 балів з 5);

– наявність сервісу подання електронного звернення за допомогою заповнення та відправки спеціальної форми через офіційний веб-сайт Національної поліції України (5 балів з 5).

Підсумок: 10 балів з 10

2.2. Якісна оцінка: Загалом, взаємодію між центральним органом національної поліції та громадськістю можна визначити як позитивну, керівництво центрального органу управління поліції у більшості випадків йде на зустріч громадськості щодо участі своїх працівників у публічних заходах, які організовує громадськість задля формування системного діалогу та налагодження співпраці. Також можна зазначити позитивну тенденцію демілітаризації центрального органу управління поліції.

Серед аспектів діяльності центрального органу управління поліції, які потребують удосконалення, можна акцентувати увагу на недостатньому залученню громадськості до процесу внесення центральним органом управління поліції на розгляд Міністра внутрішніх справ України пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

3. Пропозиції щодо розв'язання суспільно значущої проблеми взаємодії з громадськістю, врахування їх пропозицій у своїй роботі та підвищення ефективності діяльності центрального органу управління поліції:

3.1. Створити на офіційному веб-сайті Національної поліції України в рамках існуючої рубрики «Консультації з громадськістю» підрубрику «Вивчення громадської думки».

3.2. Під час підготовки звітів за результатами проведення консультацій з громадськістю дотримуватись положень пункту 20 Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 року № 996.

3.3. При підготовці інформаційного повідомлення про проведення публічного громадського обговорення або електронних консультацій з громадськістю дотримуватись положень пунктів 15 та 17 відповідно Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 3 листопада 2010 р. N 996.

3.4. На виконання абзацу другого пункту 4 Постанови Кабінету міністрів України від 3 листопада 2010 р. N 996 вжити заходів для проведення у найкоротший строк установчих зборів за участю інститутів громадянського суспільства для утворення громадської ради при Національній поліції України та забезпечити її (громадської ради) функціонування.

3.5. На підставі пункту 3 частини четвертої статті 19 закону України «Про центральні органи виконавчої влади» розробити та внести на розгляд Міністра внутрішніх справ України для погодження та затвердження наказом Міністерства внутрішніх справ Порядок розгляду та врахування пропозицій громадськості в апараті центрального органу національної поліції (далі – Порядок).

Обґрунтування необхідності розробки та затвердження Порядку:

В Національній Стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016 - 2020 роки, затвердженої Указом Президента України від 26 лютого 2016 року за № 68/2016, визначено проблему недосконалості чинного законодавства, яке створює штучні бар'єри для розгляду та врахування громадських пропозицій органами державної влади. На подолання цієї проблеми Урядом було розроблено та подано на розгляд Верховної Ради України проект закону «Про публічні консультації» (zareєстровано за №7453 від 27.12.2017), котрий передбачає залучення громадськості до всіх етапів процесу формування державної політики.

Також, за результатами проведення громадської експертизи діяльності центрального органу національної поліції (далі – центрального органу) визначену ще одну проблему. Надходження пропозицій від громадськості до центрального органу (реєстрація, попередній розгляд, призначення головного виконавця тощо) та подальший їх розгляд (аналіз головним виконавцем порушених в пропозиції питань, погодження зі співвиконавцями, подання на підпис керівнику самостійного структурного підрозділу та вище, необхідність виконання контролю тощо) потребує значного адміністративного ресурсу. За цей адміністративний ресурс автор пропозиції, у більшості випадках, отримує досить формальну відповідь, зміст котрої не відповідає вимогам чинного законодавства

(повідомлення про результат розгляду), формується недовіра до роботи центрального органу. Як наслідок, центральний орган не використовує в своїй роботі експертний ресурс громадськості в повній мірі, а апарат витрачає частину свого робочого часу на псевдодіяльність.

Законодавчими підставами Порядку є:

Ст. 38,40 Конституції України: Громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами; Усі мають право звертатися до органів державної влади, їх посадових осіб, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь;

Ст. 14 закону України «Про звернення громадян»: Органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані розглянути пропозиції та повідомити про результати розгляду. Аналіз нормативно-правових актів стосовно роз'яснення терміну «результат розгляду пропозиції» дозволяє стверджувати, що таким результатом є врахування (часткове врахування) або неврахування пропозиції. Врахування або часткове врахування передбачає прийняття рішення, наприклад, затвердження наказом органу заходів, або, щонайменше, надання керівництвом доручення виконавцю врахувати, наприклад, при розробці документу пропозицію в конкретний строк;

Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики»: Внутрішня політика ґрунтується на принципі відкритості та прозорості процесів підготовки і прийняття рішень органами державної влади; Основними засадами внутрішньої політики у сфері формування інститутів громадянського суспільства є утвердження громадянського суспільства як гарантії демократичного розвитку держави, посилення взаємодії органів державної влади і об'єднань громадян, посилення їх впливу на прийняття суспільно важливих рішень;

Ст. 3, 6 закону України «Про інформацію»: Основними напрямками державної інформаційної політики є забезпечення відкритості та прозорості діяльності суб'єктів владних повноважень; Право на інформацію забезпечується обов'язком суб'єктів владних повноважень інформувати громадськість про свою діяльність;

Ст. 4 закону України «Про доступ до публічної інформації»: Доступ до публічної інформації відповідно до цього Закону здійснюється на принципах прозорості та відкритості діяльності суб'єктів владних повноважень.

Мета і шляхи її досягнення

Розробка та затвердження Порядку дозволить врахувати позицію Президента України та Уряду щодо сприяння участі громадськості у всіх етапах процесу формування державної політики, оптимізувати та підвищити ефективність роботи апарату центрального органу, забезпечити конституційне право громадян на участь в управлінні державними справами.

Задля досягнення мети, в положеннях проекту Порядку передбачити створення та ведення на веб-сайті Національної поліції України рубрики «Інформаційна база» (надалі – База) в рамках існуючого розділу «Діяльність». База ведеться в табличній формі з можливістю фільтрування та пошуку інформації. База складається з наступних полів:

- поле «заходи» містить назву та суть нормативно-правового акту, котрий розробляється чи планується розроблятися згідно плану роботи або діяльності підрозділу чи центрального органу, передбачає занесення всіх поточних та майбутніх заходів, котрі не становлять інформацію з обмеженим доступом;

- поле «пропозиції» містить пропозиції громадськості, котрі можна додати як елемент до будь-якого заходу (положення чи норму акту), якщо пропозицію не можна додати до жодного заходу, розглядається можливість створення нового заходу шляхом внесення в план роботи та в поле «заходи» відповідно. Якщо до центрального органу надходить пропозиція, котра вже внесена в базу, головний виконавець зазначає статус пропозиції та надає у відповіді посилання на пропозицію в Базі. Пропозиції, по можливості, заносяться усі, навіть такі, що не відповідають законодавству, вони будуть слугувати як розділ «Найчастіші запитання» з відповідями. Це зменшить адміністративний ресурс, бо автор побачивши відповідь на аналогічну пропозицію, вже не стане її надсилати, або ж доопрацює її до відповідності законодавству та засадам діяльності;

- поле «виконавець» містить назву відділу центрального органу, котрий відповідає за опрацювання відповідної пропозиції, з зазначенням контактних даних керівника відділу. Автори пропозицій заохочуються до надсилання своїх пропозицій безпосередньо керівникам відділів, що дозволить зекономити адміністративний ресурс та час;

- поле «стан опрацювання» містить інформацію про поточний стан опрацювання пропозиції, коментарі про врахування неврахування з зазначенням причини. Головний виконавець чи головний розробник нормативно-правового акту намагаються заносити актуальну інформацію в базу, але не пізніше місячного строку.

- поле «автор пропозиції» містить найменування всіх авторів пропозиції, котрі є юридичні особи, якщо не заборонили розголошувати відомості про себе. Це поле можна використовувати для аналітики, пошуку експертів в визначених питаннях, а також для посилення пропозицій поліції при внесенні на розгляд Міністра внутрішніх справ, як таких, що мають суспільну підтримку.